

Werkinstructie reuzenberenklauwboor Landschapsbeheer Flevoland

De reuzenberenklauwboor is een hulpmiddel dat is ontwikkeld om het uitspitten van de planten te vergemakkelijken. De boor is een hulp en geen wondermiddel.

Het verwijderen van de wortel is slechts een onderdeel van de totale bestrijding. Het is zaak om efficiënt te werken, om de altijd beperkte menskracht optimaal te gebruiken en om de motivatie te behouden.

Het hoofddoel van de bestrijding is het stoppen van de verspreiding. De kraan moet dicht voordat je gaat dweilen.

Er zijn drie doelen:

- 1 Zaadvorming voorkomen
- 2 Verwijdering nieuw gevestigde planten
- 3 Beheer bufferzones

Pas als deze drie doelen zijn behaald is het zinvol om het verspreidingsgebied te verkleinen en de plant uiteindelijk in het beheergebied uit te roeien.

Ad 1

Stap 1 is machinaal maaien waar dat kan. Daarna volgt de bestrijding in handkracht door een aannemer of vrijwilligers.

Het heeft geen zin om, met veel moeite, planten met wortel en al te verwijderen als er in een ander deel van het terrein planten in zaad kunnen komen en dit zaad zich verspreid. Het maaien of schoffelen gaat veel sneller dan uitgraven/ uitboren. Het schoffelen gaat met een lange schoffel van ca. 1,75 m lengte. Altijd met lange broek, lange mouwen en handschoenen. Tijdens het werk moet voorkomen worden dat de planten aangeraakt worden. Het is belangrijk om vroeg in het voorjaar te beginnen. Als planten hoger dan 1,5 meter zijn kunnen ze niet meer op een veilige manier bestreden worden.

De bestrijding begint met het in kaart brengen van het verspreidingsgebied van de reuzenberenklauw. De grootte van het gebied hangt af van de beschikbare arbeidscapaciteit. Maak dit gebied vooral niet te groot. Bestrijding duurt namelijk jaren.

Locaties worden in kaart gebracht en de gegevens worden ingevoerd op waarneming.nl. Dit kan via een handige app Obsmapp of lobs. Kijk ook over de eigendomsgrens.

Landschapsbeheer Flevoland maait/schoffelt twee keer per jaar en doet daarna een controleronde waarbij bloemen worden verwijderd en alleen de bloeiende planten worden geschoffeld. De bloem wordt dan los gestoken en als er zaad in zit wordt dit meegenomen in een vuilniszak en afgevoerd. Op deze manier voorkomen we zaadvorming. Vaak kost dit al zoveel inspanning dat er geen tijd over is ook de wortels te verwijderen.

Daarnaast verwijderen we op locaties met minder planten soms ook de wortels. Dat doen we op locaties van haarden die al circa 4 jaar beheerd worden en waar de oppervlakkige zaadvoorraad inmiddels is uitgeput.

Indien er mensen goed en veilig kunnen werken met de zeis is dat effectief bij kleine haarden. Dat gaat veel sneller dan schoffelen. De schoffel is vooral handig bij lagere aantallen en tussen de beplanting.

De bosmaaier is risicovol, er spat namelijk plantensap rond. Dit sap kan ook brandblaren veroorzaken.

Ad 2

Nieuwe vestiging vindt vaak plaats via 1 plant die dan ver verwijderd staat van haarden. Dan is het gebruik van de reuzenberenklauwboor effectief. Dan wordt de plant, voor de bloei, in één keer met wortel en al verwijderd en hoeft de plant niet jarenlang afgestoken te worden.

Als zo'n eenling bloeit en zaad zet is dit vaak het begin van een nieuwe haard.

99,9 % van het zaad valt binnen 25 meter van de plant. Er moet dus een zone van minimaal 25 meter breed rondom het verspreidingssterrein ook vrij worden gehouden van zaadvormende reuzenberenklauwen.

Ad 3

Als de verspreiding in kaart is gebracht volgt de analyse: waar staan de haarden, welk deel van het terrein is "schoon" en waar komen eenlingen en kleine groepjes voor?

Daar waar terreindelen met veel reuzenberenklauwen grenzen aan schone terreindelen is het zinvol om een bufferzone van circa 30 meter breed vrij te houden van zaadvorming.

Dit is een efficiënte manier om verspreiding over het hele terrein te stoppen.

Als er onvoldoende capaciteit is om grote haarden aan te pakken dan kan er rondom de haard ook zo'n bufferzone worden ingesteld. Zo wordt de haard in ieder geval niet groter. De haard kan dan aangepakt worden als de situatie in de rest van het terrein onder controle is.

De reuzenberenklauwboor

De boor is ontwikkeld als alternatief voor het uitgraven of diep doorsteken van de wortels. Maar het is nog steeds een wat zware klus. Tijdens het draaien wordt er druk op de boor uitgeoefend. De zwaarte hangt af van de grondsoort. Zand is gemakkelijk en klei zwaarder. Droge klei is gemakkelijker dan natte klei.

Als de boorkop driekwart vol is zet je de boor op zijn kop en stoot je hem op de grond om de grond en wortelresten eruit te krijgen. Lukt dit niet dan steek je de inhoud er met een stok uit.

Bestrijding is het gemakkelijkste en veiligste in het vroege voorjaar als de planten nog laag zijn. Als de planten hoger dan 75 cm zijn moeten ze eerst met een schoffel afgestoken worden i.v.m. de veiligheid. Dit is tijdrovend, behalve bij nieuwe vestigingen waar maar 1 plant staat.

Test

Meer dan 75 % van de behandelde planten gaat dood. Dit is het resultaat van een proef waarbij alleen een rechte koker uit de grond wordt gehaald. Inspectie van het boorgat en het weghalen van nog zichtbare wortelresten door een tweede keer te boren doet het slagingspercentage stijgen. Een tweede proef waarbij na het boren de nog aanwezige wortelresten met een schoffel werden weggestoken leverde een slagingspercentage op van 88%. Deze werkwijze gebruiken we echter niet in Flevoland omdat het lastig is met twee verschillende stukken gereedschap te werken. De wortelresten worden op het maaiveld achtergelaten en vertonen geen hergroei.

15 mei 2018, Lelystad

Lodewijk van Kemenade

Landschapsbeheer Flevoland

www.landschapsbeheer.nl

flevoland@landschapsbeheer.net